

Секція: Технічні науки

Лебідь Вікторія Вікторівна

*кандидат технічних наук, доцент кафедри
міжнародних перевезень та митного контролю
Національний транспортний університет
м. Київ, Україна*

Івасюта Ірина Макарівна

*магістр кафедри міжнародних перевезень та митного контролю
Національного транспортного університету
м. Київ, Україна*

ЗАСТОСУВАННЯ МЕТОДУ РОЗМИТИХ КОЕФІЦІЄНТІВ ПРИ ВИБОРІ ПЕРЕВІЗНИКА

На сьогоднішній час велика кількість підприємств, які займаються виготовленням тої чи іншої продукції, стикаються з проблемами вибору надійного та ефективного перевізника, від якого залежить ефективність їх діяльності. Останнім часом для здійснення точного ранжування в нечітких умовах та при вирішенні ряду інших проблем широко використовуються експертні оцінки. Вони незамінні при рішенні складних задач, в яких необхідно залучення знань, інтуїції та досвіду висококваліфікованих спеціалістів (експертів). Найбільшого поширення набув такий різновид методів експертних оцінок, як рангові кореляції, які дозволяють більш ефективно вибрати перевізника.

Однак використання методів рангових кореляцій вимагає від дослідників переведення вихідних даних від якісної та/або кількісної форм до рангового вигляду. Оцінку неточності у розрахунках ступенів відповідності між послідовностями порядкових оцінок пропонується здійснювати на основі розрахунку коефіцієнтів рангової кореляції Спірмена

та конкордації Кендела [3]. Для підвищення точності методів рангової кореляції використовують методику переходу вихідних даних до рангової форми з використанням розмитих (нечітких) коефіцієнтів.

Розмиті коефіцієнти - це зважені показники впливу згладжування переходу від бальної до рангової форми [1].

Методика застосовується в 4 етапи: розробка системи розрахунку розмитих коефіцієнтів; синтез отриманої системи з класичним методом переходу; підходи для здійснення остаточного ранжування; представлення практичних результатів.

Відповідно до отриманих результатів проводиться аналіз за допомогою граничного та графічного способів. Граничний спосіб полягає у тому, що визначається певний поріг, за яким згідно вихідних даних визначається п'ять зон важливості по яких розподіляються критерії вибору перевізника [3; 4]. На відміну від граничного графічний засіб ранжування полягає в побудові діаграм важливості за даними сумарних рангів за окремими факторами впливу. За діаграмою візуально встановлюється послідовність важливості окремих факторів впливу.

Метод розмитих коефіцієнтів може використовуватися для підвищення ефективності роботи підприємств, які не мають власного транспорту, а користуються послугами перевізників, і дозволяє визначити фактори за якими відбувається їх вибір.

Література

1. Самородов Б.В. Врахування компетентностей експертів при рейтингуванні банків за допомогою таксонометричного методу / Б.В. Самородов // Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України [Текст]: збірник тез доповідей XIV Всеукраїнської науково-практичної конференції (27-28 жовтня 2001 р.): у 2 т. / Державний вищий навчальний заклад «Українська академія банківської справи

- Національного банку України». – Суми: ДВНЗ «УАБС НБУ», 2011. – Т.1. – С. 73-76.
2. Василенко О. А. Математично-статистичні методи аналізу у прикладних дослідженнях: навч. посіб. / О. А. Василенко, І. А. Сенча. – Одеса: ОНАЗ ім. О. С. Попова, 2011. – 166 с.
  3. Василенко О. А. Математично-статистичні методи аналізу у прикладних дослідженнях: навч. посіб. / О. А. Василенко, І. А. Сенча. – Одеса: ОНАЗ ім. О. С. Попова, 2011. – 166 с.